

11/03/2015

Er is levenslange en duurzame financiële vorming nodig voor iedereen. Dat is een van de conclusies van een onderzoek over financiële geletterdheid dat de Autoriteit voor Financiële Diensten en Markten (FSMA) uitvoerde. Aan de hand van dit onderzoek zal Wikifin - het programma financiële vorming van de FSMA - op de ingeslagen weg verdergaan. De samenwerking met de *stakeholders* betrokken bij financiële vorming zal hierbij verder worden uitgebouwd.

De resultaten van dit onderzoek over financiële geletterdheid werden vandaag bekendgemaakt tijdens de tweede conferentie inzake financiële vorming, in aanwezigheid van Hare Majesteit de Koningin. Het onderzoek gebeurde aan de hand van een vragenlijst ontwikkeld door de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO), waardoor internationaal vergelijkend onderzoek in een latere fase mogelijk is. Het is de eerste maal dat financiële geletterdheid op deze manier in kaart wordt gebracht in België. In tegenstelling tot veel ander onderzoek ligt de focus meer op financieel gedrag (Hoe ga ik om met geldzaken?) en attitudes (Hoe sta ik tegenover geldzaken?) dan louter op financiële kennis (Wat weet ik over geldzaken?). Beter inzicht in deze 3 dimensies van financiële geletterdheid kan ervoor zorgen dat consumenten meer verantwoorde financiële beslissingen nemen. In dat kader werden meer dan 2.000 inwoners van België (+18 jaar) telefonisch geïnterviewd door het onafhankelijk onderzoeksbureau TNS.

Hieronder worden enkele concrete vaststellingen in verband met financiële kennis, gedrag en attitudes toegelicht.

Slechts 1 op 3 overweegt verschillende aanbieders bij aankoop van een financieel product

Bij de aankoop van een financieel product - zoals een lening, aandelen en verzekeringen - overweegt 36 % het aanbod van verschillende aanbieders; 26 % kijkt enkel de opties van één aanbieder en 37 % overweegt noch verschillende aanbieders noch andere opties. Opvallend zijn de verschillen binnen bepaalde groepen: 42 % van de hoogste sociale groep (op basis van opleidingsniveau en beroep) overweegt verschillende aanbieders; bij de laagste sociale groep doet 25 % dit en bij de +65-jarigen 22 %.

6 op 10 stellen financiële doelen op lange termijn

Meer dan de helft van de ondervraagden (61 %) zegt financiële plannen te maken op lange termijn en ernaar te streven deze te bereiken. 1 op 4 (24 %) geeft aan niet goed voorbereid te zijn op het pensioen. Deze vaststelling neemt af naarmate de leeftijd stijgt: 52 % van de jongeren (18-25 jaar) zegt niet goed voorbereid te zijn; 15 % van de gepensioneerden zegt zijn pensioen financieel niet goed voorbereid te hebben. Binnen iedere leeftijdsgroep blijft er echter een aanzienlijke groep die volgens eigen inschatting niet goed voorbereid is op het pensioen. Opvallend is dat bijna 1 op 3 (29 %) aangeeft als pensioeninkomen te rekenen op het inkomen van de partner.

Meer dan 70 % heeft de voorbije 12 maanden actief gespaard. Geld storten op een spaarrekening is de populairste vorm van sparen (66 % van de spaarders), gevolgd door een bedrag opbouwen op een zichtrekening (38 %) en cash geld op een veilige plaats bewaren (18 %). Daarentegen geeft 18 % aan niet actief gespaard te hebben. Bij de +70-jarigen, de lager opgeleiden en de personen met het laagste inkomen hebben meer dan 3 op 10 niet gespaard.

De helft van de huishoudens maakt een budget op

Indien men een onverwacht grote kost - equivalent aan het maandinkomen - zou tegenkomen, geeft 25 % aan deze niet te kunnen betalen zonder te lenen of hulp te zoeken bij familie of vrienden. Opvallend is dat de financiële situatie van bijna 4 op 10 (39 %) niet toelaat te doen wat men belangrijk vindt. Een budget kan een nuttig hulpmiddel zijn om inzicht te krijgen in de gezinsfinanciën. Uit het onderzoek blijkt dat bijna de helft (47 %) van de gezinnen een huishoudbudget opmaakt.

Slechte inschatting van eigen financiële kennis

Naast financieel gedrag en attitudes kwam financiële kennis in mindere mate aan bod in dit onderzoek. 6 op 10 (63 %) schatten hun kennis gemiddeld in, en 18 % (redelijk) hoog. Opvallend is echter dat er zeer weinig samenhang is tussen het inschatten van de eigen kennis en de behaalde score op de kennisvragen. Men schat zijn eigen financiële kennis dus vaak foutief in.

Conclusie

Wanneer we de samenhang tussen financiële kennis, gedrag en attitudes bekijken, blijkt dat een hoge score op één dimensie niet noodzakelijk leidt tot een hoge score op een andere dimensie. Zo scoren mannen hoger op financiële kennis, terwijl vrouwen hoger scoren op financiële attitudes. Hieruit kunnen we besluiten dat het noodzakelijk is dat **financiële vorming verder inspeelt op zowel kennis, gedrag als attitudes** en dit bij de verschillende leeftijds- en sociale groepen.

Financiële vorming moet dus levenslang en duurzaam zijn voor iedereen. Voor de jongeren zet Wikifin bij de ontwikkeling van pedagogisch materiaal voor het onderwijs verder in op de 3 dimensies kennis, gedrag en attitudes. Naast financiële informatie bevat dit materiaal ook praktische toepassingen en tools die de leerlingen helpen om hun financieel gedrag en attitudes te vormen. Ook op andere domeinen zal Wikifin op de ingeslagen weg verdergaan en de krachten bundelen. Zo organiseerde Wikifin eind 2014 focusgroepen met meer dan 40 organisaties. Tijdens de conferentie van 11 maart 2015 werd in workshops met de betrokken *stakeholders* eveneens voortgewerkt op basis van de resultaten van dit onderzoek.

De presentatie met de resultaten van het onderzoek kan op aanvraag verkregen worden en zal ook beschikbaar zijn via www.wikifin.be.

Source URL: <https://www.fsma.be/nl/news/fsma-brengt-financieel-gedrag-belgie-kaart>